

Aan de Minister van Justitie en Veiligheid
Postbus 20301
2500 EH Den Haag

Lopik/Den Haag/Amsterdam, 10 september 2021,

KLAAGSCHRIFT

Geachte Minister,

Middels dit schrijven dienen wij een klaagschrift in tegen het handelen van de Nationaal Coördinator Antisemitismebestrijding.

De Klagers

Ondergetekenden,

- Dr. Jeffrey David Handmaker, universitair hoofddocent, International Institute of Social Studies van de Erasmus Universiteit Rotterdam, Buijs Ballotstraat 52, 2563 ZM Den Haag (op persoonlijke titel);
- Mevrouw drs. Adri Nieuwhof, Wielsekade 64, 3411 AD Lopik; en
- de stichting Een Ander Joods Geluid, statutair gevestigd Marius van Bouwdijk Bastiaansestraat 40, 1054 SP Amsterdam, vertegenwoordigd door de heer Jacob Eduard Hamburger, voorzitter, en Martine Agathe Groen, algemeen bestuurslid.

dienen een klacht in tegen het handelen van de Nationaal Coördinator Antisemitismebestrijding.

Klagers kiezen domicilie op het adres Wielsekade 64, 3411 AD Lopik (telefoon 0348 – 769 029).

Klagers komen in en vanuit Nederland op voor, onder meer, mensenrechten, daarbij inbegrepen de individuele en collectieve burgerlijke en politieke rechten van Palestijnen onder Israëlische bezetting, hierna te noemen 'fundamentele rechten'. Zij doen dat door aandacht te besteden aan de systematische schending van deze rechten van Palestijnen door Israël. Dit kan onder omstandigheden ook steun inhouden aan de oproep tot boycot van, desinvestering uit, en sancties (BDS) tegen personen, bedrijven en instellingen die betrokken zijn bij de instandhouding van de bezetting van de Palestijnse gebieden door Israël. Daarnaast komen zij ook op tegen anti-semitisme.

De klacht

De klacht richt zich tegen het handelen van de Nationaal Coördinator Antisemitismebestrijding (NCAB), welke onderdeel is van het Ministerie van Justitie en Veiligheid. Deze functie wordt sinds 1 april 2021 bekleed door de heer E. Verdoner.

In het bijzonder richten wij ons ertegen:

1. dat de NCAB, c.q. de heer Verdoner, in de sociale media de heer Kenneth Roth, executive director van de gerenommeerde internationale NGO Human Rights Watch (HRW) ten onrechte beschuldigd heeft van anti-semitisme. Human Rights Watch en de heer Roth zijn net als wij verdediger van de Rechten van Mens, waaronder die van Palestijnen.
2. dat de NCAB zich door opiniestukken en ingezonden brieven in kranten zoals Het Parool, op Twitter, en naar gevoeglijk moet worden aangenomen ook buiten het publiek domein, heeft gemengd in aan universiteiten en hogescholen gevoerde acties ter ondersteuning van het Palestijnse volk ten tijde van de gruwelijke bombardementen van het Israëlijs leger op Gaza in mei 2021.
3. dat de NCAB zijn positie, die bedoeld is om anti-semitisme in Nederland te bestrijden, gebruikt om zich te richten tegen de door de vrijheid van meningsuiting beschermde verdediging van de fundamentele rechten van Palestijnen en tevens om het beleid van de staat Israël te verdedigen. Hij doet dat onder meer door middel van beschuldigingen aan het adres van HRW die niet of verregaand onvoldoende gedragen worden door de feiten en door zich te mengen in maatschappelijke discussies die zijn mandaat te buiten gaan. Daarmee beschuldigt de NCAB ook Nederlandse mensenrechtenverdedigers die zich bezig houden met de fundamentele rechten van Palestijnen.
4. dat de taak van de NCAB in eerste aanleg sterk gebaseerd is geweest op de zogeheten IHRA-definitie van anti-semitisme, welke definitie van meet af aan van meerdere kanten en internationaal onderhevig is geweest aan krachtige, van IHRA-kant genegeerde, maar nooit weerlegde kritiek. Er zijn van bevoegde en geïnformeerde joodse zijde alternatieven ontwikkeld, zoals de Jerusalem Declaration on Antisemitism (JDA). De NCAB heeft in een recent interview met de hoofdredacteur van het NIW (<https://niw.nl/er-is-veel-heel-veel-te-doen>) gemeld alle kritiek en alternatieven ter zijde te hebben geschoven met de redenering dat de tijd tien jaar terug zou worden gedraaid als hier gehoor aan zou worden gegeven. Het is ongehoord en voor ondergetekenden onaanvaardbaar dat de NCAB meent op deze wijze belangrijke kritiek en goed uitgewerkte alternatieven zoals de JDA intern bestuurlijk en ambtelijk in een handomdraai af te kunnen doen, zonder kennelijk ook maar een moment te overwegen hierover een discussie te openen of andere leden of organisaties binnen en buiten de joodse gemeenschap daarover te raadplegen. Hier strijden platte gemakzucht, onwil, aanmatiging en intellectueel onvermogen van de NCAB om voorrang. Tegelijk is de reden overduidelijk: de kritiek op IHRA is immers nooit weerlegd, alternatieven zijn niet serieus genomen en het openen van discussie hierover en het overwegen van deze alternatieven zou de bodem inslaan aan de werkwijze en het bestaan van de NCAB. Deze functionaris wenst geen debat over de uitgangspunten van zijn functie of die functie zelf, ook niet met de volle breedte van de joodse gemeenschap die hij zou moeten dienen; hij misbruikt zijn functie slechts, door het debat met een machtswoord af te kappen. Elke confrontatie met de conceptuele fraude die in de IHRA-definitie besloten ligt gaat hij uit de weg.

De NCAB heeft een op Nederland gericht mandaat (Art. 13a, Organisatiebesluit Ministerie van Justitie en Veiligheid). Zijn taakomschrijving beperkt zich tot de bestrijding van anti-semitisme en omvat niet de verdediging van het beleid of handelen van enig ander land, of de situatie aldaar, in

casu niet dat van Israël. De NCAB dient derhalve kritiek op de staat Israël te onderscheiden en te scheiden van anti-semitisme. In het verlengde daarvan mag tevens verlangd worden dat de NCAB consequent het onderscheid in de gaten houdt tussen joden en Israëli's.

Het is niet de opdracht, noch de taak van de NCAB, noch ligt het besloten in diens mandaat, om zich bezig te houden met zaken die niet aan Nederland zijn gerelateerd. Bovendien behoort hij zich als overheidsfunctionaris verre te houden van elke inmenging die zou kunnen resulteren of daadwerkelijk resulteert in een beperking van de vrijheid van meningsuiting.

Toelichting

a. Het feitelijk handelen

De heer Verdoner heeft zijn beschuldiging tegen HRW c.q. Kenneth Roth gedaan op het officieel Twitter-account van de NCAB (@NCAB_NL) en in een interview. Een tweet van 20 juli 2021 met enkele vervolgtweets (bijlage I), en de transcriptie van een fragment van het interview d.d. 24 juli 2021 met *Israël in Nederland* (de podcast van de Israëlische ambassade in Nederland) zijn ter verduidelijking bij dit klachtschrift gevoegd (bijlage II).

De NCAB suggereerde dat Roth in een tweet schrijft dat anti-semitisme de "eigen schuld" van Israël is, hetgeen voor hem aanleiding is om Roth van anti-semitisme te beschuldigen. De heer Roth heeft dat echter niet geschreven. In zijn tweet haalt Roth nota bene een bericht aan uit de Israëlische krant Ha'aretz over Brits onderzoek dat verband aantoont tussen een toename van anti-semitische incidenten en de recente hevige Israëlische aanvallen op Gaza. Hij schrijft dus slechts over een *feitelijke correlatie* die in het artikel in Ha'aretz werd herhaald en die uit onderzoek is gebleken.

Opmerkelijk is dat de NCAB zelf in een interview in NRC van 25 mei 2021 exact dezelfde bewering heeft gedaan als de heer Roth, door de stellen dat *sinds de laatste uitbraak van het geweld in Israël (sic!) het aantal meldingen van anti-semitisme 'schrikbarend' is gestegen en Joodse organisaties zijn 'overstelp't met haatmail. Bij het Centrum Informatie en Documentatie Israël kwam in één week 15 procent van het aantal meldingen van een gemiddeld jaar binnen.*

Ook heeft de NCAB zich gemengd in een discussie over pro-Palestijnse spandoeken die aan diverse onderwijsinstellingen waren aangebracht door studenten en medewerkers van deze instellingen. (Zie voor meer informatie: Ad Valvas, 28 mei 2021, Onrust in hoger onderwijs over Israëlisch-Palestijns conflict. <https://www.advalvas.vu.nl/nieuws/onrust-hoger-onderwijs-over-israelisch-palestijns-conflict>). Ook de hierop betrekking hebbende tweet van de NCAB is als bijlage bijgevoegd.

Daarnaast heeft de heer Verdoner (nota bene: zonder vermelding van zijn functie, hetgeen, gelet op het onderwerp, bevreemding wekt) in Het Parool van 7 juni 2021 een opiniërend artikel geschreven, waarin hij stelt dat het spandoek aan de Rijksakademie van Beeldende Kunsten ("Palestine will be free, from the river to the sea") onder meer betekent dat de Israëli's uit hun land zullen worden verjaagd. Deze interpretatie van de woorden "Palestine will be free, from the river to the sea" komt geheel voor rekening van de heer Verdoner. Terzijde: het komt kennelijk niet in de heer Verdoner op, dat dit nu precies is wat de Palestijnen in de periode 1947- 1949 en daarna 1967 is overkomen en tot op de dag van vandaag overkomt, noch dat er een vreedzame oplossing mogelijk zou moeten zijn waarbij Joden en Palestijnen op basis van gelijke rechten in een gezamenlijk land leven.

De NCAB maakt geen of verregaand onvoldoende onderscheid tussen anti-semitisme in Nederland en kritiek op de staat Israël. Dit is nota bene in strijd met het regeringsbeleid dat het belang onderschrijft van onderscheid maken tussen stellingname ten aanzien van Israël en anti-semitisme. (Tweede Kamer, vergaderjaar 2020 – 2021. Antwoorden op Kamervragen nr. 2594.) Evenmin maakt de NCAB in zijn communicatie-uitingen, waar aangewezen, onderscheid tussen Israëli's en joden. Dit is op zichzelf anti-semitisch, omdat het suggereert dat joden automatisch loyaal zijn aan Israël.

b. De effecten van het handelen van de NCAB voor de klagers

In zijn “Verklaring van de Raad betreffende de bestrijding van antisemitisme en de ontwikkeling van een gemeenschappelijke beveiligingsaanpak voor een betere bescherming van de Joodse gemeenschappen en instellingen in Europa - conclusie van de Raad” (6 december 2018; 15213/18) roept de Raad van de Europese Unie op tot een betere en gecoördineerde aanpak van de bestrijding van anti-semitisme. De verklaring omvat echter geen enkele paragraaf waaruit zou kunnen worden afgeleid dat kritiek op de staat Israël gelijk zou staan met anti-semitisme. Daarentegen bevat de Verklaring wel een preambulaire paragraaf waarin de Raad onderkent “dat de vrijheid van meningsuiting en de vrijheid van godsdienst of levensovertuiging een van de essentiële grondslagen vormen in de opbouw van pluralistische en inclusieve samenlevingen”.

Door kritiek op de staat Israël dikwijls af te schilderen als anti-semitisch, schendt de NCAB dus niet alleen het gezamenlijk standpunt van de EU-ministers over anti-semitisme, maar ook de vrijheid van meningsuiting. Ook de Nederlandse regering heeft zich herhaaldelijk op het standpunt gesteld dat publieke discussies over politiek en kritiek op staten in beginsel zijn beschermd door de vrijheid van meningsuiting. (laatstelijk: Tweede Kamer, vergaderjaar 2019 – 2020. Antwoorden op Kamervragen nr. 3921.)

Door kritiek op Israël en oproepen voor acties gericht tegen de bezetting van de Palestijnse gebieden af te doen als anti-semitisch belastert de NCAB in één adem door allen die opkomen voor de fundamentele rechten van Palestijnen. Door dit te doen als overheidsfunctionaris beperkt hij de vrijheid van meningsuiting.

c. Achtergrond

De definitie van anti-semitisme

Het effect van de werkzaamheden van de NCAB, zo niet beoogd, dan toch feitelijk, is de politieke instrumentalisering (*'weaponizing'*) van de strijd tegen anti-semitisme. Dit dient om in de praktijk Israël af te schermen van kritiek en effectieve druk. Het belangrijkste gereedschap binnen die instrumentalisering is een werkdefinitie van anti-semitisme, die de International Holocaust Remembrance Alliance (IHRA) in mei 2016 heeft aangenomen. Nederland is lid van deze intergouvernementele organisatie.

De IHRA-werkdefinitie luidt: „Anti-semitisme is een bepaalde perceptie van Joden die tot uiting kan komen als een gevoel van haat jegens Joden.”

De werkdefinitie is vaag, betwist en is juridisch niet-bindend. Of een uiting of een handeling een strafbaar feit is, wordt getoetst aan het Wetboek van Strafrecht en relevante jurisprudentie. (Tweede Kamer, vergaderjaar 2019 – 2020. Antwoorden op Kamervragen nr. 3921.)

Degenen die de IHRA-werkdefinitie gebruiken gaat het dan ook vooral om elf „hedendaagse voorbeelden van anti-semitisme”, die oorspronkelijk geen onderdeel waren van de werkdefinitie, maar als mogelijke indicatoren daaraan zijn toegevoegd. In antwoord op kamervragen heeft de minister van Justitie en Veiligheid gesteld dat het Kabinet deze voorbeelden *niet als integraal onderdeel van de IHRA-definitie beschouwt*. Daarbij merkt de Minister ook op dat een aantal voorbeelden dat de IHRA aandraagt, zoals kritiek op staten maar ook politieke discussies, in beginsel beschermd worden door de vrijheid van meningsuiting. (Tweede Kamer, vergaderjaar 2019 – 2020. Antwoorden op Kamervragen nr. 3921.)

Een nadere analyse van de IHRA-werkdefinitie is bijgevoegd als bijlage III.

Inmiddels is er nog een goede reden de voorheen exclusieve positie van de IHRA-definitie ter discussie te stellen. De nadien ontwikkelde definitie, gedragen door de Jerusalem Declaration on Antisemitism (JDA; <https://jerusalemdeclaration.org/>), is immers door de 200 hooggeschoolde joodse opstellers uit diverse academische vakgebieden met zoveel woorden bedoeld om de valkuilen van de IHRA-definitie te omzeilen en de bezwaren en gebreken te repareren. Zij biedt een goed alternatief en is als zodanig ook nadrukkelijk door de opstellers in de publiciteit gebracht. Van de NCAB had mogen worden verwacht dat hij hierin reden en aanleiding zou hebben gevonden zich publiekelijk te bezinnen op de grondslag van zijn werkzaamheden. Daarvan is onvoldoende gebleken, zoals hierboven uitgewerkt. Klagers doen hun beklag over de dit aantoonbaar tekort in de functie-uitoefening.

Internationale rechtsnormen

Het Internationaal Gerechtshof heeft in zijn oordeel over de bouw van de muur op Palestijns gebied vastgesteld dat sprake is van een bezetting door Israël van de Palestijnse gebieden inclusief Oost-Jeruzalem. De bezetting staat in de weg aan het internationaal erkende recht op zelfbeschikking van het Palestijnse volk. (International Court of Justice. Legal Consequences of the Construction of a Wall in the Occupied Palestinian Territory. Advisory Opinion of 9 July 2004. (<https://www.icj-cij.org/en/case/131>))

Als bezettende macht worden door Israël een groot aantal rechtsnormen geschonden. Kritiek op deze schendingen is alleszins gerechtvaardigd. Voorbeelden hiervan zijn:

- de hervestiging van Israëlische burgers in de koloniën op de westelijke Jordanoever, welke aangemerkt kan worden als oorlogsmisdrijf (IHL Database. Practice Relating to Rule 130. Transfer of Own Civilian Population into Occupied Territory. (https://ihl-databases.icrc.org/customary-ihl/eng/docs/v2_rul_rule130))
- het verbod op het vernielen van Palestijns bezit, waaronder ook wijziging van infrastructuur door de bezettende macht valt (Art 53 van de Vierde Conventie van Genève van 1949; Tweede Haagse Vredesconventie, 1907, Sectie III));
- het verbod op het gebruik van natuurlijke rijkdommen door de bezettende macht (Art. 33, 2e lid van de 4e Conventie van Genève van 1949 verbiedt plundering van bezet gebied. Ook een aantal andere internationale regelingen verbieden dit. Zie: IHL Database. Practice Relating to Rule 52. Pillage. (https://ihl-databases.icrc.org/customary-ihl/eng/docs/v2_rul_rule52))
- het onjuist labelen van producten uit de illegale nederzettingen als zijnde Israëliësch (Europese Hof van Justitie. Organisation juive européenne en Vignoble Psagot Ltd tegen Ministre de l'Économie et des Finances, zaaknummer C363/18. ECLI:EU:C:2019:954)

- het, als vorm van economische oorlogsvoering, slechts toelaten van een minimum aan voeding tot Gaza (2279 calorieën per persoon), zodanig dat in de energiebehoefte van de bevolking slechts ternauwernood wordt voorzien; alsmede het zodanig beperkt toelaten van bouwmaterialen tot Gaza, dat huizen die door Israël in de oorlog zijn vernietigd niet kunnen worden herbouwd (Art 11, ICESCR);
- het beperkt toelaten van geneesmiddelen en elektriciteit, waardoor o.a. de gezondheidszorg in Gaza niet functioneert (en in mindere mate geldt dit óók voor de westelijke Jordaanoever), alsmede het hermetisch afsluiten van de grenzen, waardoor ernstig zieken niet buiten Gaza behandeld kunnen worden (Art 12, ICESCR);
- het hermetisch afsluiten van de grenzen is voorts de oorzaak dat velen niet het onderwijs kunnen volgen dat zij zouden willen (Art 13, ICESCR);
- het bewust aanvallen van burgerdoelen in Gaza (het Internationaal Strafhof doet onderzoek hiernaar. Recent onderzoek van Human Rights Watch toont aan dat dergelijke aanvallen ook in mei 2021 op Gaza zijn uitgevoerd. Zie Human Rights Watch. Gaza: Apparent War Crimes During May Fighting, Israeli, Palestinian Violations Show Need for International Criminal Court Inquiry. 27 juli 2021. (<https://www.hrw.org/news/2021/07/27/gaza-apparent-war-crimes-during-may-fighting>))
- de structurele discriminatie, waarbij Joodse en Palestijnse leden van de bevolking, zowel in Israël als in de bezette Palestijnse gebieden verschillende rechten worden toegekend, hetgeen in de internationale rechtspraktijk is gedefinieerd als een stelsel van ‘Apartheid’ (International Convention on the Suppression and Punishment of the Crime of Apartheid, in het bijzonder art. II; en art. 3, Internationaal Verdrag inzake de uitbanning van alle vormen van rassendiscriminatie). Dit is in verschillende rapporten vastgesteld, zoals door Human Rights Watch in “A Threshold Crossed, Israeli Authorities and the Crimes of Apartheid and Persecution” van 27 april 2021 (<https://www.hrw.org/report/2021/04/27/threshold-crossed/israeli-authorities-and-crimes-apartheid-and-persecution>); de Israëlische mensenrechtenorganisatie B’tselem in “A regime of Jewish supremacy from the Jordan River to the Mediterrean Sea” van 12 January 2021 (https://www.btselem.org/publications/fulltext/202101_this_is_apartheid); door Palestijnse, regionale en internationale rechtenorganisaties in een rapport over Israëlische apartheid aan het VN Comité voor de Uitbanning van Rassendiscriminatie, november 2019 (<https://www.alhaq.org/advocacy/16183.html>); door de voormalige VN-rapporteur Richard Falk en onderzoeker Virginia Tilley in “Israeli Practices towards the Palestinian People and the Question of Apartheid”, voorjaar 2017 (https://opensiuc.lib.siu.edu/ps_pubs/9/); en door de voormalige VN-rapporteur en Zuid-Afrikaans rechter, John Dugard samen met internationaal-recht-expert John Reynolds in “Apartheid, International Law, and the Occupied Palestinian Territory”, 25 september 2013 (<https://academic.oup.com/ejil/article/24/3/867/481600>)

Dit zijn enkele voorbeelden van de schending van internationale rechtsnormen. Het is niet heel moeilijk om deze lijst nog uit te breiden. De lijst maakt duidelijk dat kritiek op de staat Israël alleszins gerechtvaardigd is door het objectieve feit dat deze staat een groot aantal internationale rechtsnormen nu al decennialang schendt.

Handel met de nederzettingen beëindigen

Ten aanzien van producten afkomstig uit de bezette gebieden heeft Dr. T. Moerenhout (destijds werkzaam bij het Graduate Institute of International and Development Studies, en het International Institute for Sustainable Development; thans School of International and Public Affairs, Columbia University, New York), betoogd dat landen gehouden zijn om geen handel te drijven met de door Israël bezette gebieden, maar dat o.a. de Europese landen geen gevolg daaraan geven. Hij stelt dat “afgezien van de vraag of bredere sancties tegen Israël gerechtvaardigd kunnen zijn vanwege zijn stelsel van Apartheid, het duidelijk is dat de handel met de nederzettingen illegaal is. Activisten moeten daarom duidelijk maken dat het beëindigen van dergelijke handel geen ‘sanctie’ is, maar een wettelijke verplichting: deze handel mag eenvoudig niet bestaan.” (T. Moerenhout. Trading with Israeli settlements is against the law. Electronic Intifada. 11 april 2017; Tom Moerenhout. The obligation to withhold from trading in order not to recognize and assist settlements and their economic activity in occupied territories. J Internat Humanit Legal Studies, 3(2), 344-385. doi: 10.1163/18781527-00302004)

Het staat dus nog maar te bezien of het gebruik van de term *BDS* juist is. Een oproep van burgers om geen handel te drijven met de nederzettingen, investeringen daaruit terug te trekken en contacten te verbreken met personen, bedrijven of instellingen die toch zaken doen met de illegale joodse nederzettingen is in deze context slechts een oproep van deze burgers om te doen wat hun regeringen, die daartoe wettelijk verplicht zijn, nalaten.

Besluit

De Nationaal Coördinator Anti-semitismebestrijding dient te handelen binnen zijn mandaat, te weten het bestrijden van anti-semitisme, in het bijzonder in Nederland. Als onderdeel van de overheid mag zijn handelen a fortiori niet de vrijheid van meningsuiting, of andere grondrechten, zoals de vrijheid van vergadering of vereniging, belemmeren van personen, groepen en organisaties die de rechten van Palestijnen verdedigen.

Het Organisatiebesluit J&V voorziet in een evaluatie van de werkzaamheden van de NCAB na een jaar. Onderdeel van deze evaluatie zou het gebruik van definities van anti-semitisme moeten zijn. Zij biedt de mogelijkheid om een minder omstreden definitie ten grondslag te leggen aan de opdracht van de NCAB. De opstellers van dit klaagschrift willen daarvoor pleiten. Het heeft niet alleen daarom de bevreesding van ondergetekenden gewekt dat de Tweede Kamer, zonder dat de resultaten van deze evaluatie beschikbaar zijn, reeds zou hebben uitgesproken dat de functie met nog eens twee jaar moet worden voortgezet. Ondergetekenden kunnen niet goed beoordelen of en in hoeverre de Minister gebonden is aan deze Kamer-uitspraak, die haaks lijkt te staan op de voorgenomen evaluatie. Evaluatie kan immers de vaststelling inhouden dat een functie geheel anders moet worden onderbouwd, ingericht en uitgevoerd, nog los van de vraag naar het voortgezette bestaansrecht van de functie.

Bij dit laatste is de principiële vraag of bestrijding van anti-semitisme - immers op te vatten als anti-joods racisme, en daarmee in beginsel evenzeer aandachtspunt voor de nog aan stellen Coördinator Racismebestrijding - noodzaakt tot een exclusieve coördinator (NCAB). Dit behoort een punt van discussie te zijn en te blijven in deze evaluatie.

Wij verzoeken u dit klaagschrift volgens de officiële procedure te behandelen. Gaarne zouden wij in staat gesteld worden om dit klaagschrift mondeling toe te lichten.

Hoogachtend,

J.D. Handmaker

A. Nieuwhof

J.E. Hamburger

M.A. Groen

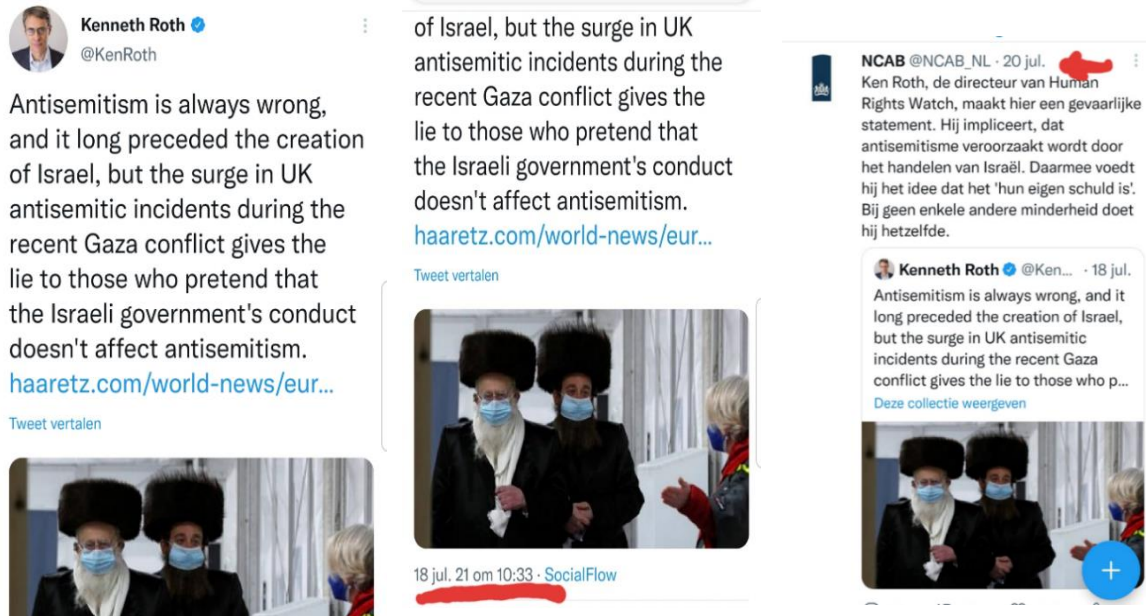
(namens de stichting Een Ander
Joods Geluid)

Bijlage I

Tweets

De oorspronkelijke tweet die Human Rights Watch directeur Ken Roth op 18 juli 2021 postte (2 afbeeldingen, tweede met vermelding van de tijd), met de retweet van het officiële NCAB account van 20 juli 2021 (Deze NCAB-tweet is een van de tweets waarop de klacht betrekking heeft):

Hier de – onnodige – herhaling van de tweet van Kenneth Roth door de NCAB als screenshot van de op dat moment reeds verwijderde tweet. (Deze NCAB-tweet is een van de tweets waarop de klacht betrekking heeft):

Gerelateerde tweets:

De reactie van Kenneth Roth op de negatieve commentaren die hij hierop kreeg; op 20 juli 2021 verwijderd Ken Roth zijn originele tweet en post het artikel uit Haaretz opnieuw (2e en 3e afbeelding van dezelfde tweet):

Tweet van het officiële NCAB account van 2 juni 2021 betreffende een spandoek ter ondersteuning van de Palestijnen. (Deze NCAB-tweet is een van de tweets waarop de klacht betrekking heeft):

Bijlage II

Interview E. Verdoner Israëlische ambassade in Nederland, 24 juli 2021

(<https://soundcloud.com/israelinnederland/il-in-nl-047-ncab-eddo-verdoner-geinspireerd-terug-uit-jeruzalem>)

Het interview gaat over zijn activiteiten tijdens een congres in Israël over anti-semitismebestrijding dat hij als NCAB bijwoonde. Transcriptie van het gedeelte waarin de heer Verdoner over de heer Kenneth Roth spreekt:

Interviewer : Wat heeft u gedaan in uw functie? Heeft u iets op twitter gezegd? Wat heeft u vandaag verder gedaan, behalve dit gesprek natuurlijk.

EV: Allereerst heb ik vanmorgen gesproken over de inrichting van het kantoor..... Daarna heb ik me boos gemaakt over een opmerking van Kenneth Roth, dat is de directeur van HRW, die hield vandaag, of eigenlijk gisteren, in een tweet voor dat het beleid van de Israëlische regering verantwoordelijk was voor het anti-semitisme, het stijgende anti-semitisme. En dat vond ik heel kwalijk. Want ja, hij heeft een voorbeeldfunctie als directeur van HRW.

Interviewer: Een mensenrechtenorganisatie, dus dat zijn mensen die onderdeel zijn van een moreel kompas.

EV: Precies. En belangrijk werk doen in die zin, wat ik van harte ondersteun. Maar hier zegt hij iets wat eigenlijk heel gevaarlijk is. Hij zegt eigenlijk, ja, dat anti-semitisme is eigenlijk, dat wordt veroorzaakt door de Israëlische regering. Daarmee geef je anti-semieten eigenlijk een vrijbrief. Want je zegt, het is eigenlijk logisch dat ik anti-semiet ben, want ja het komt gewoon door wat ze zelf doen. Het is eigenlijk de schuld van de joden zelf dat ze anti-semiet zijn. En daarmee neem je eigenlijk het recht van joden om vrij te leven weg. Want je zegt van ja, omdat er een land is in de wereld wat een joods land is, wat iets doet, mag ik jou discrimineren. Terwijl je daar eigenlijk los van staat. Je bent gewoon Nederlands staatsburger, of een Engels staatsburger. Dus je behandelt joden dan anders dan anderen.

Interviewer: En dat is precies anti-semitisme.

EV: Dat is precies anti-semitisme. En dat is het gevaar. Hij houdt daarmee joden verantwoordelijk voor het gedrag van Israël, los daarvan of je vindt of dat überhaupt waar is, dat is een tweede, maar überhaupt die verbinding leggen is al heel gevaarlijk en in zijn positie mag je dat niet doen. Dat is heel kwalijk en hij doet het ook niet voor anderen. Dus hij zegt ook niet dat iemand uit een ander land, een Afrikaans of ik noem maar wat, terecht gediscrimineerd mag worden omdat die Afrikaanse regering in dat land zich misdraagt. Dus dat is een hele rare notie om mee te beginnen.

Interviewer: Het is een notie die zo oud is als het anti-semitisme zelf hè?. Het komt eerder voor in de geschiedenis dat dit gezegd is.

EV: Nou, het feit dat joden eigenlijk de schuld gegeven wordt van anti-semitisme is iets wat zo oud is als de weg naar Rome. Dus, hè ja, ik ben anti-semiet en dan zegt iemand van 'dat moet je niet zijn' en dan 'maar ja ze doen het zelf ook'. Dat is precies wat je hiermee versterkt en dat is heel gevaarlijk. En hij zal het moeten terugtrekken.

Bijlage III

IHRA-kritiek

Jaap Hamburger

In 2016 heeft de IHRA een juridisch niet bindende ‘werkdefinitie van antisemitisme’ aangenomen, die in 2004-2005 in Amerika is ontwikkeld. Anders dan het begrip ‘definitie’ doet vermoeden, oogt de tekst uitgesproken vaag. Aan de definitie zijn voorbeelden toegevoegd. Definitie plus voorbeelden waren volgens de opsteller Kenneth Stern bedoeld als een heuristisch hulpmiddel ten behoeve van monitoring van en onderzoek naar antisemitisme.

Hier volgt de definitie in de oorspronkelijke taal: *‘Antisemitism is a certain perception of Jews, which may be expressed as hatred toward Jews. Rhetorical and physical manifestations of antisemitism are directed toward Jewish or non-Jewish individuals and/or their property, toward Jewish community institutions and religious facilities.’*

Voorbeelden en andere werkdefinities

De elf aan de definitie toegevoegde voorbeelden bevatten gedragingen en uitspraken, die aanleiding zouden kunnen zijn om nader te onderzoeken of in een concreet geval daadwerkelijk sprake zou kunnen zijn van ‘antisemitisme’. Let wel: die voorbeelden zijn nooit bedoeld geweest als bewijs van reeds aantoonbaar vastgesteld antisemitisme.

Een dergelijke werkwijze ter aansporing tot nader onderzoek is in het wetenschapsbedrijf niet ongebruikelijk. Zij dient om een richtsnoer te hebben om in de veelheid van feiten en fenomenen op bepaalde verschijnselen in te kunnen zoomen.

Die bedoeling komt al tot uitdrukking in de term werk-definitie. Zo hanteert het IHRA ook een werkdefinitie van *Holocaust Denial and Distortion* en een werkdefinitie van *Holocaust-related materials*, de laatste om voor studie van de Holocaust relevante historische bronnen te kunnen onderscheiden van bronnen die verwijzen naar een van de vele andere misdaden begaan tijdens de nazi-bezetting van Europa. De werkdefinities zijn steeds vervat in een ‘paper’ waarvoor geldt: *‘[the] paper is a living document which will be regularly updated’*.

Het ministerie van Strategische Zaken van Israël echter heeft – zeer tegen de zin van Stern, wiens bezwaren ostentatief worden genegeerd – deze werkdefinitie tot inzet van een campagne gemaakt, met behulp van een internationaal agressief opererende Israël-lobby, die in Nederland bestaat uit het Centrum Informatie en Documentatie Israël (CIDI), het Nieuw Israëlisch Weekblad (NIW) en christelijke partijen, met name de SGP. De definitie is doelbewust gekaapt, met voorbeelden en al verabsoluteerd, gepolitiseerd en omgesmeed tot een wapen onder het mom van ‘de strijd tegen antisemitisme’.

Voorbeelden die een integraal deel uit zouden maken van een definitie: het moet een logisch novum heten, dat geen navolging verdient. Wat door de opsteller nooit bedoeld is geweest als een exclusieve en integrale ‘definitie’ van antisemitisme – en methodologisch ook geen definitie mag heten, maar als gezegd slechts een heuristisch hulpmiddel is – wordt ons nu met inbegrip van de voorbeelden voorgeschoteld als een nieuw en feilloos bruikbaar concept om antisemitisme te onderkennen! Millennia van ogenschijnlijk herkenbare jodenhaat blijken anno 2020 op gebrekkig inzicht gestoeld te zijn geweest: de Israël-lobby heeft onder aanvoering van Israël het licht gezien. Eindelijk is het vraagstuk opgelost, wat moet worden verstaan onder antisemitisme.

Oneigenlijke toepassing van de voorbeelden

Dit ruikt niet alleen naar bedrog, dat is het ook. De kwestie is dat Stern, geheel legitiem, in zijn door de IHRA aanvaarde 'definitie' middels de voorbeelden aandacht had gevraagd voor bepaalde vormen van kritiek op Israël die mogelijk zouden kunnen duiden op achterliggend antisemitisme. Hij gaf, als gezegd, elf zulke voorbeelden, in liefst zeven waarvan een directe relatie werd gelegd met Israël. Ik citeer een van die zeven: *'Applying double standards [for Israel] by requiring of it a behavior not expected or demanded of any other democratic nation.'*

De vraag naar het democratisch gehalte van Israël laat ik voor nu even rusten; het moge duidelijk zijn dat een democratische rechtsstaat en bezetting elkaar uitsluiten en dat binnen het eigenlijke Israël aanzienlijke, bij wet en regelgeving vastgelegde verschillen in rechtspositie bestaan tussen joden en niet-joden. Israël onderhoudt zelf een apartheidsregime, maar als het daarnaar wordt beoordeeld, verwijt het critici van het land met twee maten te meten.

Het hierboven geciteerde Engelstalige voorbeeld over 'dubbele standaarden' past binnen het idee van een definitie die dient als heuristisch hulpmiddel. Het zou inderdaad kunnen dat een auteur Janssen, om een verzonnen invulling aan dit voorbeeld te geven, het Israëlische leger ervan beschuldigt zich in te laten met beleid om Palestijnen etnisch te verdrijven, en dat dezelfde auteur elders bij hoog en bij laag volhoudt dat het Syrische leger niet anders doet dan de eigen bevolking beschermen tegen terroristen.

Dat zou bevreesdheid kunnen wekken en de vraag opwerpen of de betreffende auteur Israël vaker exclusief verantwoordelijk stelt voor gedragingen die ook elders voorkomen – i.c. inzet van militaire middelen tegen een burgerbevolking – terwijl hij die elders door de vingers ziet, of voorziet van een welwillende interpretatie. Ook dat is bij lange na niet voldoende om te concluderen dat Janssen antisemitische opvattingen koestert. Om tot dat oordeel te komen moeten er andere aanwijzingen zijn, bijvoorbeeld dat deze auteur Janssen zich niet alleen over Israël zo uitlaat, maar ook over joden, in vergelijking tot anderen. Kortom, nader onderzoek moet uitwijzen of er gesproken zou moeten worden van als kritiek op Israël vermomd achterliggend anti-joods racisme. Dat laat overigens onverlet dat deze auteur nog steeds het gelijk aan zijn kant kan hebben met zijn bewering dat het Israëlische leger zich inlaat met beleid om Palestijnen etnisch te verdrijven.

Wat doen de aanhangers van de verabsoluteerde, tot wapen omgesmede IHRA-definitie nu met bovenstaand voorbeeld? Die redeneren kort door de bocht: *'Janssen is een antisemiet volgens de internationaal geaccepteerde IHRA-definitie van antisemitisme, want hij hanteert een dubbele maatstaf – één voor Israël, een andere voor andere landen.'*

Janssen hoeft het leger van Syrië zelfs niet vrij te pleiten om toch als antisemiet te gelden. Al laat hij zich over Syrië helemaal niet uit, maar alleen over Israël, dan is ook dat kale feit al voldoende hem van het 'meten met twee maten' te beschuldigen, 'van Israël een geval apart te maken' – 'singling out Israel' heet dat – en hem op die gronden van antisemitisme te beschuldigen. Nog sterker: ook al veroordeelt Janssen Syrië wél, maar Israël vaker, dan is ook dat in de ogen van de Israël-lobby genoeg reden hem van antisemitisme te betichten.

Toegepast op de echte wereld: de VN stelt vier kritische resoluties op over Israël, en maar twee over Syrië, en slechts één over West-Sahara of Cyprus of de Krim of welk conflictgebied dan ook. De VN is dus antisemitisch. Of, in de woorden van de zionistische diehards: de Verenigde Nazi's!

Kritiek op Israël wordt ‘antisemitisme’

Hier openbaart zich de reden waarom Israël en de Israël-lobby zo gretig een langdurige, kostbare en grootschalige politieke en publicitaire campagne voeren om overal de IHRA-definitie tot maatschappelijke norm voor antisemitisme te maken, met inbegrip van de voorbeelden die aan de definitie gehecht zijn. Om die voorbeelden is het hen zelfs begonnen. Die bieden altijd een handvat om elk kritisch geluid over Israël, hoezeer berustend op feitelijke juistheid of hoe terughoudend geformuleerd ook, af te serveren als ‘antisemitisch’.

En hoezeer Janssen op zich ook gelijk kan hebben met zijn aanvankelijke bewering dat het Israëliëse leger etnische zuivering faciliteert en praktiseert, door hem kort door de bocht als antisemiet weg te zetten is de kritiek op Israël pardoos verdwenen en kan Janssen wel inpakken.

Het verschil tussen jodenhaat en kritiek op de staat Israël is verdampt. Janssen ontkent dat hij antisemitisch is ingesteld? Die bewering wordt als bewijs te meer tegen hem gebruikt. Hij is nu niet alleen een Israëlhater en antisemiet, maar ook een huichelaar en leugenaar.

En hoewel de voorstanders van de IHRA-definitie om het hardst roepen dat die definitie kritiek op het Israëliëse beleid helemaal niet verbiedt, wat formeel gezien juist is (de definitie heeft immers geen juridische status), passen zij die in het publieke domein haastig toe op zo goed als iedereen die kritiek formuleert op een manier die – in hun ogen – niet evenwichtig en proportioneel is, of die maar in de buurt komt van de voorbeelden die aan de definitie hangen. Het recht op een eindoordeel behoudt de Israël-lobby vanzelfsprekend zichzelf voor.

Gewezen moet worden op nog een geniepigheid, in de toelichting op de definitie. Daar staat: *‘Manifestations [of antisemitism] might include the targeting of the state of Israel, conceived as a Jewish collectivity.’* Hiervan maakte de SGP in 2017 al volop misbruik.

Inmiddels zijn we in Nederland aanbeland in het stadium dat wie de IHRA-definitie en de toepassing van voorbeelden niet zonder voorbehoud integraal onderschrijft, alleen om die reden al weggezet wordt als een potentiële antisemiet. Het NIW kopte in dit verband bijvoorbeeld: ‘Links heeft een probleem met antisemitisme.’ Zo werkt demagogie in Israëllobby-land.

Het leidt tot merkwaardige vaststellingen, bijvoorbeeld deze: kennelijk heeft het CIDI voor de zelf opgelegde taak antisemitisme te monitoren en te bestrijden de afgelopen decennia in het duister moeten tasten. We kunnen al die met veel publicitaire tamtam aangekondigde jaarlijkse CIDI-rapporten gevoeglijk in de prullenmand mikken, want pas nu is, dankzij de IHRA, eindelijk een bruikbare definitie van antisemitisme voorhanden. Het heeft even geduurd, zo ongeveer vanaf de 4e eeuw voor het begin van onze jaartelling, de eeuw van Haman en koningin Esther – maar nu weten we waar jodenhaat aan moet voldoen om jodenhaat te zijn: het sleutelwoord is ‘Israël’.

Het meest paradoxale is dat de voorstanders van het gebruik van de definitie, door in de praktijk ongeveer elk onderscheid tussen Israël en joden op te heffen, precies dat doen, wat bij Stern alle alarmbellen deed afgaan: gelijkstelling van joden met Israël. De publicist Leon de Winter paste dit trucje (Israël = joden, dus kritiek op Israël = kritiek op joden = antisemitisme) eerder al tot vervelens toe.

Tussentijdse samenvatting

De IHRA-definitie is nooit bedoeld geweest als een sluitende nieuwe definitie van antisemitisme. De definitie is verre van duidelijk en eenduidig geformuleerd, en tezamen met de voorbeelden slechts

opgesteld om mogelijke onderzoeksrichtingen aan te geven. *Alleen al de mogelijkheid tot misbruik zou reden moeten zijn de definitie diep te wantrouwen.*

Het 'omsmeden' van deze 'definitie' tot een lakmoesproef en wapen om te bepalen of iets of iemand antisemitisch is, gaat frontaal in tegen de aanwending als hulpmiddel, leidt tot tegenstrijdigheden en is in de praktijk niet meer dan een instrument van onbewezen aantijgingen jegens personen. De definitie fungeert als de perfecte verdwijntruc voor elke kritische notie over Israël.

Die laatste effecten dienen precies het door de Israël-lobby beoogde tweeledige doel, namelijk in één adem door kritiek op het Israëlische beleid jegens Palestijnen en pleidooien ten gunste van de Palestijnse zaak de kop in te drukken. Anders gezegd: critici het zwijgen opleggen en hun opvattingen in de ban doen en daarmee Israël uit de wind houden.

Excursie door het misbruik van de voorbeelden

Een kort overzicht van de wijze waarop de voorbeelden van Kenneth Stern door de Israël-lobby worden misbruikt.

Mocht u vinden dat de Holocaust door Israël wel erg vaak en makkelijk wordt ingeroepen om een politieke en militaire confrontatie- en sabotagepolitiek tegen Iran te voeren? Dat riekt naar antisemitisme, volgens de IHRA-definitie, die immers leert dat *'accusing the Jews as a people, or Israel as a state, of inventing or exaggerating the Holocaust'* antisemitisch is.

Maakt u er bezwaar tegen dat het CIDI of bepaalde auteurs telkens wéér de belangen van Israël op de voorgrond geplaatst willen zien in de politiek en het buitenlands beleid van Nederland? Uw bezwaar riekt naar antisemitisme, volgens de IHRA-definitie, die immers leert dat *'accusing Jewish citizens of being more loyal to Israel, or to the alleged priorities of Jews worldwide, than to the interests of their own nations'* antisemitisch is.

Oppert u dat Israël zich almaar verder ontpopt als een apartheidsstaat? Pas op uw tellen, want volgens de voorstanders van de IHRA-definitie hangt u met uw opvatting tegen het antisemitisme aan. Een 'voorbeeld van antisemitisme' luidt immers: *'Denying the Jewish people their right to self-determination, e.g., by claiming that the existence of a State of Israel is a racist endeavor.'*

Mocht u een pleitbezorger zijn van één democratische staat voor joden en Palestijnen, dan ontkent u daarmee 'het zelfbeschikkingsrecht van het joodse volk', en dat maakt u al onontkoombaar tot 'antisemiet', volgens de definitie-goochelaars.

Bent u cartoonist en maakt u een politieke spotprent waarin Palestina aan het kruis hangt, terwijl een Romeinse soldaat toekijkt die de gelaatstreken van Netanyahu heeft? Dat is geen gewoon antisemitisme, maar 'klassiek' antisemitisme: *'Using the symbols and images associated with classic antisemitism (e.g., claims of Jews killing Jesus or blood libel) to characterize Israel or Israelis.'*

Vergelijkt u de verregaande ontregeling van het Palestijnse dagelijks leven onder Israëlische bezetting met de wijze waarop joden tot 1938 tot tweederangs smekelingen werden gemaakt, aan wie ongeveer alles verboden was? Dat komt u volgens de IHRA-aanhang te staan op een veroordeling wegens antisemitisme: *'Drawing comparisons of contemporary Israeli policy to that of the Nazis.'* Zie in dit kader bijvoorbeeld de beschuldiging door het CIDI aan het adres van predikant Chris Kors.

En tenslotte, zegt u in ergernis iets minder fraais over 'joden', omdat woordvoerende joodse instanties of media zelf zich schier volledig identificeren met de Israëlische politiek? Fout!

Antisemitisme! U maakt nog excuses, maar het is te laat. Op grond van dit voorbeeld van de IHRA-definitie bent u een geheide antisemiet, daar helpt geen lieve moedertje meer aan: *'Holding Jews collectively responsible for actions of the state of Israel.'*

Het leidt alles tot een nog kwalijker gevolg. Door Jan en Alleman om niets van antisemitisme te betichten, wordt het begrip antisemitisme uitgehold en wordt de bestrijding van hardcore antisemitisme juist bemoeilijkt.

Recent doelwit: Facebook

Recent doelwit van de campagne om van de IHRA-definitie een nieuwe wereldwijde standaard van antisemitisme te maken is Facebook. Met veel publicitair geweld wordt van Facebook verlangd de IHRA-definitie leidend te maken voor de beoordeling van uitingen op het medium.

Als Facebook hiervoor zwicht, verdwijnt daar op termijn alle de Israël-lobby onwelgevallige kritiek. Elke vorm van 'Israëlkritiek' en 'Palestinasolidariteit' als zodanig zal op den duur verboden worden. Solidariteit met de Palestijnse zaak betekent immers volgens de Israël-lobby ontkenning van het recht op zelfbeschikking van het joodse volk, en dat is alweer een antisemitisch vergrijp.

Hoewel de inzet van deze campagne, om een blijvende verandering van het begrip 'antisemitisme' aan de man te brengen, massiever is dan ooit eerder waargenomen, lijkt de doelstelling sprekend op die van vroegere campagnes. Daarbij was het streven kernbegrippen of formuleringen uit het internationaal recht zodanig aan te passen dat zij de politieke en oorlogsdoeleinden van Israël beter konden dienen en Israël niet langer – of beduidend minder – kon worden lastiggevallen met het internationaal recht.

Dat is bijvoorbeeld gebeurd met de lezing van 'bezette gebieden' in Veiligheidsraadresolutie 242, maar ook met cruciale begrippen uit het internationaal recht als proportionaliteit en (non-)combattanten ten tijde van de massieve aanvallen op Gaza, 'Cast Lead' in 2008-2009 en 'Protective Edge' in 2014. Deze fraude met concepten is onderdeel van wat bekendstaat als 'lawfare'.

Keerzijde van de definitie: shrinking space

De malafide toepassing van de IHRA-definitie draagt bij aan inperking van de ruimte voor debat over de kwestie-Palestina/Israël, een fenomeen dat wordt aangeduid als *'shrinking space'*. *'Shrinking space'* staat voor het streven van Israël en de Israël-lobby om uit alle macht en met alle denkbare middelen, waaronder het fanatiek promoten en verbreiden van de IHRA-definitie, de ruimte in te perken die nog over is om kritisch commentaar op Israëls doen en laten in het Midden-Oosten en op het wereldtoneel te geven, en om zulk commentaar verdacht te maken.

Meer in het bijzonder heeft het begrip *'shrinking space'* betrekking op het smoren van elke kritische discussie en standpuntbepaling over het Israëlisch-Palestijns conflict en van solidariteit met Palestina en de Palestijnen. Zo wordt voor Israël de weg geplaveid naar annexatie van Palestina en een staat van permanente rechteloosheid voor de Palestijnen, doordat de actoren die daar weerstand tegen bieden worden geïntimideerd en belasterd. Dát is een andere keerzijde van de IHRA-medaille.

'Shrinking space' manifesteert zich inmiddels in Europa en de VS. Democratische grondrechten en fundamentele vrijheden – zoals het recht op vrije meningsuiting, het recht van vergadering, het vrije academische debat en sommige academische studierichtingen of leerstoelen – komen in de knel, net als de mogelijkheden van Nederland en andere landen om Palestijnse humanitaire organisaties en het maatschappelijk middenveld te subsidiëren. De krachten die voor deze grondrechten en vrijheden opkomen worden onder andere met behulp van de IHRA-definitie besmeurd. Het heeft er

alle schijn van dat Israël en de Israël-lobby publieke en politieke steun voor de bezetting en de daarmee onlosmakelijk verbonden misdragingen van de meest uiteenlopende aard, en het uitgommen van de Palestijnse stem, van groter belang achten dan het tegengaan van antisemitisme.

Met de IHRA-definitie in de hand de schijn wekken dat de 'strijd' tegen antisemitisme voorop staat, maar intussen die strijd via de achterdeur misbruiken om de bezetting van vérgaande internationale politieke steun te voorzien: dàt is de Israëlische agenda, en die zou ons diep moeten verontrusten, alleen al hierom, omdat onze eigen vrijheden er sluipenderwijs door worden ondermijnd.

Daarom is het van belang de discussie over de IHRA-werkdefinitie van antisemitisme uit het exclusieve domein van de Israël-Palestina-discussie te halen en in het volle daglicht te plaatsen.